

Szabó Előd¹

Vég és kezdet

(úrvacsorai beszéd)

„Amikor Jézus odaért, felnézett, és így szólt hozzá: „Zákeus, szállj le hamar, mert ma a te házában kell megszállnom.” Ekkor sietve leszállt, és örömmel befogadta. Akik ezt látták, mindnyájan zúgolódtak, és így szóltak: „Bűnös embernél szállt meg.” Zákeus pedig előállt, és ezt mondta az Úrnak: „Uram, íme, vagonom felét a szegényeknek adom, és ha valakitől valamit kizsaroltam, a négyszeresét adom vissza neki.” Jézus így felelt neki: „Ma lett üdvössége ennek a háznak...” (Lk 19,5–9a)

Életünk legfontosabb pillanataira jellemző ez a kettősség: vég és kezdet. Már a születés is tulajdonképpen vég és kezdet: vége a magzati létformának és kezdete az önálló életnek. De véget és kezdetet hordoz magában még sok más nagy esemény és pillanat: iskolakezdés vagy -végzés, házasságkötés, szülővé válás, nyugdíjba vonulás vagy a halál.

Vallásos életünk döntő fontosságú eseménye az úrvacsora. Mi ér véget és mi kezdődik az úrvacsorával? – kérdezhetjük, ha életünk fontos eseményeihez hasonlóan próbáljuk értelmezni ezt a szertartást.

Az úrvacsora bibliai eredetét vizsgálva azt mondhatjuk legegyszerűbben, hogy tulajdonképpen egy közös étkezés, asztalközösség. Jézus életére, tevékenységére jellemző, hogy asztal mellett ül, s az asztal a testi és lelki táplálkozás helyét is jelenti. Ott van az asztalközösség a tékozló fiú példázatában: amikor a fiú hazatér, az apa nem szemrehányással fogadja, hanem örömmel asztalhoz telepednek. Ott van az asztalközösség akkor, amikor a bűnös nő megkeni Jézus lábát a farizeus házában. És ott van az asztalközösség abban a történetben is, amelyből

¹ A Magyar Unitárius Egyház Képviselő Tanácsa által meghirdetett úrvacsorai beszéd- és imapályázat II. helyezetteje.

úrvacsorai beszédem alapgondolatát választottam: amikor Jézus meglátja a fügefán Zákeust, nála szállt meg, leült asztalához.

Mi a közös ezekben az asztalközösségekben? Feltűnő hasonlóság, hogy mindig gondot okoz az, ha olyan ember kerül az asztalhoz vagy az asztal közelébe, aki nem méltó arra. Jobban mondva olyan valaki, aki a kor szokásai, ítéletei szerint tisztátalan, méltatlan, bűnös. A jézusi asztalközösségekben mindig akad valaki, akivel a prófétának, környezete ítélete szerint, nem lenne szabad asztalhoz ülnie, se közösséget vállalnia. Ha Jézushoz hűségesek akarunk lenni ezt az előítélet mentes viszonyulást kellene átvegyük ma is az úrvacsora szertartásában.

A jézusi asztalközösség ilyen értelemben is vég és kezdet. Vége a számkivettségnek és kezdete, lehetősége az új, tiszta életnek. Örömteli, biztató tény az is, hogy ezt a lehetőséget nem kell kikényszeríteni, különböző cselekedetekkel előre kifizetni vagy kizsarolni, hanem mindig a megbocsátás és a befogadás van előbb. A megbocsátást pedig követi az új élet iránti vágyakozás.

A tékozló fiút feltétel nélkül fogadja be az édesapja; a bűnös asszony közeledését is feltétel nélkül fogadja el Jézus; Zákeustól sem kér ígéretet, fogadalmat, hanem az ígéret és a fogadalom éppen a befogadás, a megértés, a megbocsátás utáni hála eredménye.

Az úrvacsora feltétele, hogy önmagunkba nézzünk. Szükségünk van arra, hogy meglássuk, megvalljuk magunknak bűneinket, hogy sokszor tévedtünk, és vétkeztünk, s megfogalmazzuk magunknak, hogy a bűnök terhét milyen nehezen viseljük. Mindemellett itt, ennél az asztalnál senki – sem ember, sem Isten – nem kérdez, nem kér számon, nem követel ígéretet vagy fogadalmat, nem tesz szemrehányást; itt Isten és ember befogad bennünket, elfogad minket olyannak, amilyenek vagyunk, közösséget vállal velünk anélkül, hogy előzőleg valamilyen szerződést íratna alá velünk. **Ez a vég az úrvacsorában**, e szent asztalközösségekben: vége a kitaszítottságnak, a bűnök miatti eltávolodásnak, elhidegülésnek.

A történetek vége nyitott. Nem tudjuk, hogyan hálálja meg a tékozló fiú és a bűnös asszony a befogadást. Egyedül Zákeustól hallunk fogadalmat, ígéretet, de az elbeszélés nem tér ki arra, hogy be is tartja-e azt, amit megígért. Számunkra azonban ez a befejezetlenség azt üzeni, hogy az igazán lényeges kérdés ebben a pillanatban az: hogyan fogja az úrvacsora, ez a feltétlen elfogadás, ez a feltétlen közösségvállalás befolyásolni életünket, mindennapjainkat? Ennek az elfogadásnak és közösségnek a hatására mi tudunk-e, akarunk-e jobb, hasznosabb, értékeesebb emberi életet élni? **Ez a kezdet!** Valójában lehetőség, esély az újrakezdésre. Az úrvacsora egy olyan szerződés, amelyet előre aláírva nyújt át nekünk az Isten. Ő aláírta, azaz bízik bennünk, s most már csak rajtunk áll, hogy mit kezdünk ezzel a bizalommal. Nem külső kényszer ösztönöz a megjobbulásra, a megújulásra,

hanem az a vágy, hogy a bizalomra, a megbocsátásra, az elfogadásra, a szeretetre hálával válaszoljunk.

Vég és kezdet – így válhat megújító erejűvé, döntő pillanattá az úrvacsora mint az Istennel és embertársainkkal való szeretetközösség megélése. Áldása akkor lesz, ha lezárjuk vele a rosszat, a haragot, a sértődést, a bűnt, a rossz szokások láncolatát, és elkezdhetnénk építeni és gyakorolni végre azt, amiről régóta álmodozunk, és ami jobbá teheti életünket és a világot. Ámen.